BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul al 56-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL { În România 3 lei / În străinătate 6 lei

Nr. 103 Marți 18 Aprilie 1939
8 Pagini

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării din. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARA
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNA și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Gestul României

Față de schimbarea intervenită în stările de lucruri dela granițele noastre și față de asigurările primite, guvernul țării — stăpân pe elementele nouei situații — a hotărît trimiterea la vatră a contingentelor mai vechi ce fuseseră concentrate în cursul lunei trecute.

Evenimentul a fost vestit aseară printr'un comunicat sobru și precis dat de Președinția consiliului de miniștri și al cărui text îl publicăm în corpul ziarului.

Se redau în chipul acesta activităților productive ale țării — în toiul muncilor de primăvară — sutele de mii de brațe, dovedite deopotrivă de pregătite să poarte povara muncii și propășirii naționale în vreme de pace, precum s'au dovedit hotărîte să răspundă la prima chemare, în vreme de cumpănă, pornind ca viforul, cu mâna pe trăgaci, la fruntariile țării.

Suntem din născare popor pacinic, negâlcevitor și nerâvnitor la bunurile vecinului. Dar nici n'am stat cu mâna'n brâu, când alții au încercat să-și întindă mâna la ceea ce știm că e dreptul și orânda noastră. De aceea, prin tradiție, România n'a urmărit niciodată scopuri agresive. Pe gânduri de pace se întemeiază și acum politica ei în raporturile cu celelalte popoare. Măsurile militare luate în cursul lunei trecute i-au fost dictate de tensiunea internațională provocată de desfășurarea evenimentelor recente și mai ales de măsurile militare luate la granițele ei. N'am făcut decât să răspundem la pregătiri inițiate de alții și răspunsul nostru a fost dictat de un simțământ elementar privind siguranța națională.

Guvernul român a ținut să dovedească de altfel în chip nealterabil caracterul pacific al măsurilor luate, lăsând ca obiectivele pacifice ale inițiativei sale să se afirme prin înseși dispozițiile militare aplicate pe teren: trupele au fost așezate la o zi de marș de frontiere, tocmai ca să se înlăture orice posibilitate de incidente și de complicații nedorite.

In afară de aceasta, primul ministru n'a întârziat să anunțe, prin declarații formale, că îndată ce raporturile cu vecinii se vor fi clarificat și de îndată ce ei vor reveni asupra măsurilor lor militare, România în chip automat îi va urma.

Din fericire, această eventualitate s'a produs.

Declarațiile contelui Csaky, ministrul de externe al Ungariei, făcute în ziua de 13 Aprilie a. c., în fața comisiei afacerilor străine a Parlamentului maghiar, că Ungaria înțelege să respecte hotarele României, însoțite de comunicarea lor la București de către ministrul plenipotențiar al Ungariei, au dovedit că s'a produs o anumită destindere, care a îndreptățit guvernul român să ia măsura anunțată eri prin comunicatul Președinției.

In ce ne privește, dorim ca destinderea cu țările vecine, care a stat la originea comunicatului, să devie trainică și să permită astfel României să-și continue politica sa de pace, care a format totdeauna țelul și principiul său călăuzitor.

Apelul președintelui Roosevelt

de I. LUGOSIANU

Nu departe de Washington, pe malurile verzi ale Potomacului, la Mount Vernon, se ridică în mijlocul unei pajiști de iarbă, înconjurată de pâlcuri de arbori, casa albă și încăpătoare de om avut a lui George Washington, cel dintâiu președinte al Statelor Unite. Obiect de venerație pentru Americani, al căror pământ bogat este încă sărac în urme ale trecutului, vila marelui general și înțeleptului om de Stat a fost folosită de președintele Roosevelt, cu prilejul celei de-a 150-a aniversări a acceptării președinției Statelor-Unite de către Washington, pentru reuniunea biroului de conducere al Uniunii Panamericane. Cu această ocazie, președintele confederației nordamericane a făcut declarații, menite, în concepția lui, să fie un mesaj al lumii noi din cele două Americi către lumea veche din Europa.

Cuvintele solemne ale președintelui american au o îndoită importanță: ele arată pe deoparte care sunt ideile panamericane despre situația mondială de azi; pe de altă parte, în ce stadiu se află, în aceste zile fără liniște pentru Europa și pentru lume, doctrina intervenționistă a diplomației americane.

Vorbind în cadrul de solemnă simplicitate patriarhală dela Mount Vernon, d. Roosevelt va fi meditat de sigur asupra uimitorului destin al Statelor Unite, care într'un secol și jumătate au ajuns dela modesta confederație săracă și precară a celor treisprezece State de pe țărmul Atlanticului la puternica republică de astăzi, situată pe primul plan al ierarhiei puterilor mondiale și stăpână pe mai bine de jumătate din avuțiile lumii. Reflectând la trecut, președintele Roosevelt va fi căutat să pătrundă și în lumea neprecisă, fără hotare în timp și spațiu, a viitorului. De aceea d-sa vorbește pe un ton profetic „marei familii americane" și lumii întregi. „Interesele noastre, spune d. Roosevelt, sunt mai largi decât apărarea continentului nostru, înconjurat de oceane. Noi știm că evoluția generației viitoare va face ca aceste oceane, ce ne despart de restul lumii, să pară și mai mici". „Viitoarea generație, continuă președintele, va trebui să se ocupe de metodele, prin care lumea veche va trebui să trăiască cu lumea nouă".

Statele Unite au dreptul — și trebue adăogat — datoria să-și spună cuvântul „în determinarea ordinei viitoare a afacerilor internaționale". Aceasta e încheierea, pe care d. Roosevelt ține s'o aducă la cunoștința lumii vechi nu numai în numele său, ci în numele celor două Americi.

Pentru prima oară hotărârea Statelor Unite de a ieși din izolarea lor și de a-și afirma politica lor mondială este formulată cu atâta solemnitate și hotărâre.

America vrea pacea. Dar „pacea americană nu se caracterizează prin slăbiciune"

„Țările americane sunt gata să o menție și să o apere, până la extrema limită a forțelor lor, răspunzând forței prin forță, dacă se va face vreo încercare să se sape temeliile instituțiilor sau să se pună în joc existența vreunui Stat din grupul american, iar dacă metoda de atac ar fi presiunea economică Statele Unite vor da țării amenințate sprijinul lor economic așa încât nicio națiune să nu fie obligată să renunțe la libertatea și suveranitatea ei pentru a-și menține buna stare economică".

Două concluzii de o importanță hotărâtoare se desprind din apelul președintelui Roosevelt. In primul rând, d-sa proclamă deplina solidaritate a Statelor Unite cu toate Statele americane, care ar fi amenințate în libertatea și independența lor politică sau economică. In al doilea rând, d-sa constată că interesele americane depășesc sfera de apărare a continentului lor și se extind la restul întregii lumi. Soarta acesteia a încetat de a fi indiferentă Statelor Unite, într'o vreme când tehnica științei a făcut globul din ce în ce mai mic și când mijloace de atac atotputernice pot pune în primejdie și țările pentru care depărtarea constituia cel mai sigur dintre adăposturi.

Se poate conchide, în urma noii manifestări a președintelui Roosevelt, că diplomația americană a făcut un nou pas înainte pe calea politicii de intervenție. Neliniștea americană se manifestă sub întreitul aspect al situației din Pacific, al tensiunii din Europa și al amenințărilor actuale sau eventuale contra tuturor țărilor americane. Intensificarea continuă a înarmărilor Statelor Unite este menită să facă față tuturor acestor eventualități, iar modificarea legii neutralității va fi, în viitorul apropiat, instrumentul legal, care va permite Statelor Unite să intervină în afară de frontierele lor. O opoziție destul de puternică a minorității parlamentare — în Congres și în Senat — se manifestă împotriva politicii de intervenție în afară a Statelor Unite. Declarațiile dela Mount Vernon dovedesc însă că președintele Roosevelt consideră opinia publică americană ajunsă la maturitate pentru politica de intervenție, iar modificarea legii neutralității va constitui proba concretă că șeful politicii externe americane are de partea lui și reprezentanța legală a țării pentru a aduce contribuția americană la menținerea păcii sau la rezolvarea unui eventual conflict mondial.

Cetățenii englezi răspund cu entuziasm campaniei guvernului în favoarea serviciului voluntar. Secțiunile volante de recrutare, asemenea celei din fotografia noastră, lucrează fără încetare

ARMATA

Națiunea noastră s'a bizuit totdeauna pe virtuțile ostășești ale fiilor ei, gata oricând, în momente de primejdie, să-și apere cu supremul sacrificiu al vieții, glia strămoșească. Din trecutul de lupte al istoriei noastre se desprinde luminoasă pilda de eroism și spirit de jertfă, de care a da dovadă armata română, fie munteană, fie moldoveană, ori de câte ori a fost nevoită să-și măsoare puterile cu adversari mult mai impunători ca număr, dar cari nu urmăreau în acțiunea lor războinică decât să cotropească drepturile altora.

Forța morală a armatelor noastre din vremurile voevodale se întemeia pe acel cult al iubirii de neam și moșie, care s'a transmis din generație în generație, cu putere de tradiție, până în zilele noastre. Iubim armata, cum iubim și națiunea. Sunt două noțiuni care nu se pot despărți una de alta. O națiune nu-și poate menține ființa ei liberă, fără organizarea unei puternice armate care să fie temută de cei din afară. De aceea, grija continuă ce trebuie purtată armatei noastre — scut de apărare în fața oricărei primejdii — nu face decât să întărească sentimentul de încredere al întregii națiuni în puterile ei.

Suveranul, ca și țara, și-a manifestat permanent grija față de armată. De când s'a încredințat ministerul apărării naționale d-lui Armand Călinescu, Președintele consiliului a realizat pentru corpul ofițerilor și subofițerilor, cum și pentru ofițerii pensionari, o serie de îmbunătățiri care au la bază o necontestată valoare morală și care aduc o serioasă contribuție la seria de măsuri, care au fost și mai trebue încă luate, pentru a da armatei noastre nivelul de pregătire și de încredere, pe care-l merită și pe care-l impun cu atât mai mult împrejurările excepționale de astăzi.

Rectificarea unor erori din trecut, în ce privește avansările, a dat satisfacție ofițerilor îndreptățiți la înaintări. S'au făcut cele mai numeroase avansări de până acum.

Pornind dela concepția, că ofițerul, în disciplina severă a armatei, trebuie să aibă o situație materială corespunzătoare rolului său, ministerul apărării naționale a înscris în bugetul anului în curs, o sumă de 850 milioane lei, care înseamnă o serie de avantagii, privind primele de echipare pentru noui ofițeri, prime și indemnizații pentru toți ofițerii, în valoare de 20.000 lei anual de fiecare.

Pentru ofițerii activi, cari cunosc limbi străine, s'au stabilit indemnizații speciale.

In cadrul aceleași preocupări, s'au îmbunătățit și pensiile ofițerilor și s'a organizat Casa de credit a ofițerii, în sensul că se ușurează mult sarcinile care grevau până acum împrumuturile.

O măsură menită să vină în ajutorul ofițerilor ieșiți la pensie, este aceea a asigurărilor tuturor ofițerilor, printr'o contribuție anuală de 150 milioane lei din partea statului. Tuturor ofițerilor li se acordă, prin efectul legii, o vechime la asigurare de 10 ani. Astfel, un maior care iese la pensie primește 100.000 lei asigurare, iar un general 200.000 lei.

Iată câteva din măsurile care satisfac deziderate mai vechi ale corpului ofițeresc.

In împrejurările de astăzi, când nori grei se ridică pe cerul Europei, nici un sacrificiu nu-i prea mare pentru înzestrarea materială și întărirea morală a armatei, ca să poată fi în măsură de a face față oricărei situații, în cele mai prielnice condițiuni.

CONSFĂTUIREA DELA PALATUL REGAL

COMUNICAT Nr. 21

Ministrul Casei Regale face cunoscut următoarele:

I. Astăzi la ora 17 a avut

M. S. REGELE CAROL II

loc la Palatul Regal, sub Inalta Președinție a Maiestății Sale Regelui, o consfătuire.

Au participat:

D. Armand Călinescu, președintele consiliului de miniștri;

D. general Arthur Văitoianu, consilier regal;

D. dr. Alexandru Vaida Voevod, consilier regal;

D. G. G. Mironescu, consilier regal;

D. profesor Nicolae Iorga, consilier regal;

D. dr. Constantin Angelescu, consilier regal;

D. Gh. Tătărăscu, consilier regal;

D. general adjutant Ernest Ballif, consilier regal.

D. Grigore Gafencu, ministrul afacerilor străine.

II. Domnul ministru al afacerilor străine a făcut o expunere amănunțită a acțiunii diplomatice desfășurate în ultimul timp și a rezultatelor la care s'a ajuns.

Expunerea domnului ministru al afacerilor străine a obținut unanimul asentiment și deplină satisfacție.

București, 15 Aprilie 1939.

Vizita ministrului de externe român la Berlin

D. Grigore Gafencu, ministrul nostru de externe, pleacă azi în vizită oficială la Berlin.

Această vizită, urmare a unei invitații oficiale a guvernului german, este o nouă manifestare a spiritului pacific și de bună înțelegere cu toate statele, care insuflețește permanent politica României.

Țara noastră, chiar atunci când sinceritatea gândurilor ei nu a fost îndeajuns apreciată, n'a încetat să-și afirme dorința de a colabora în mod pacinic și cu o justă considerare a intereselor reciproce, cu toate statele doritoare ca și dânsa, să contribue la o destindere generală atât de necesară și de folositoare tuturor.

In acest spirit și cu această convingere România s'a menținut în cadrul politicei ei tradiționale, chiar în momentele când cercurile conducătoare ale politicei Reichului nu se arătau destul de înțelegătoare față de adevăratul înțeles ale străduințelor românești. România a fost cea d'întâi să regrete aceasta, tocmai fiindcă, în valorificarea propiilor ei interese, ea n'a încetat să aprecieze valoarea compensatoare pe care, bunele raporturi cu o mare putere ca Germania, o poate avea pentru economia ambelor țări.

Deaceea, din clipa când a început să apară semnele destinderei, ele au fost primite la noi cu mulțumire fiindcă ele cadrau cu scopul, cu obiectivul principal și permanent al politicei noastre de pacinice raporturi cu toate statele.

Această destindere a relațiilor româno-germane a mers progresând în ultimul timp.

Germania a acceptat să intre în comisia europeană a Dunărei, alături de Franța, Anglia și Italia, așa după cum și-a exprimat România dorința din primul moment. Era un prim gest care a fost interpretat la noi ca o reală dorință de colaborare economică în cadrul suveranității statului român.

A urmat apoi acordul economic germano-român, acord care, lipsit de caracter politic, după cum a afirmat guvernul român, e menit să servească interesele celor două economii complimentare a două țări a căror situație geografică justifică acest concurs reciproc de competințe și de avuții, cu respectul mutual al legitimelor interese vitale ale celor două țări.

Nici nu s'ar putea concepe altfel un acord liber acceptat care, prin colaborarea lor economică, trebue să urmărească nu numai satisfacerea

(Continuare in pag. 2-a)

CREDIT ȘI INCREDERE

de I. VION

In loc să binecuvinteze generozitatea legislației românești, onorabilii Mihelsohn, Grün și alții, conducători ai unei bănci botezate „româno-franceză", din Bacău — care bancă după ce a înghițit banii deponenților naivi a fost declarată în faliment fraudulos — au declarat apel împotriva faptului că tribunalul local i-a condamnat la câte... 50.000 lei amendă!

Curajul bancherilor bazat pe blândețea din trecut a legilor, este justificat de faptul că linia generală în asemenea materie a fost ca statul, colectivitatea, să acopere miliardele de lei ce însumau pagubele căsunate de proasta administrare a băncilor de rea credință, iar conducătorii băncilor să rămână liberi, nesupărați de nimeni, cu bogățiile nu ascunse ci vizibile, și, indignându-se că justiția, potrivit legii ușuratece din trecut, le dă neînsemnatul blam al unei amenzi!

Administratorii sub orice formă ai instituțiilor de credit știu că în nicio țară din lume n'ar fi scăpat nepedepsiți dacă prin manopere dolosive și-ar fi însușit prin abuz de încredere avutul deponenților și totuși cei de mai sus, au curajul să facă apel, invocând impunitatea de care s'au bucurat „confrații" lor din Capitala țării.

Dar nu cazul izolat al unor delicvenți cari au scăpat de rigorile legilor ne interesează, ci repercusiunea impunității asupra piețiî, fapt pe care îl constată în scris Uniunea Camerelor de comerț: populația în general nu-și depune decât rareori economiile mici la instituțiile de credit particulare.

Generalizarea nu este justă pentru că sunt instituții românești de credit particular, cari s'au bucurat și se bucură în permanență de o desăvârșită și îndreptățită încredere a publicului.

Nu este mai puțin adevărat însă că încrederea ar fi fost generală, dacă publicul ar fi văzut sancționarea exemplară a celor ce își însușesc pur și simplu, economiile ce le-au fost încredințate de deponenți.

(Continuare in pag. 2-a)

Concursurile „Tinerimei Române"

Grup de eleve ale liceului ortodox de fete „Elena Doamna" din Cernăuți, în vizită la ziarul nostru.

FILME

— Cum ați petrecut sărbătorile?

— Cu ouă roșii, cozonac și vreme frumoasă. Voi?

— Prost.

— Bolnavă?

— Nu.

— Vre-o spargere?... Intoxicație?

— Nici pomeneală.

— Atunci?

— Servitorii, dragă!... Cea mai gravă epidemie a secolului!

— Cântec vechiu... Credeam că te-ai mai liniștit.

— De unde!

— Poate că ești prea pretențioasă.

— De loc.

— Nu trebuie să le ceri mai mult decât pot să dea.

— Dar nici nu vreau să primesc mai puțin decât trebue să dea... De aceea le plătesc bine, le dau pălării și rochii, au odaie bună, căldură, lumină... Trăesc mai bine ca noi și nu le costă nici una la mie, ca la sublimatul corosiv, din ce cheltuim noi!

— Este și chestie de psihologie... Depinde de cum le iei... Lăsând la o parte modestia, pot să spun că eu sunt foarte tare în materia aceasta. Așa se explică dece servitoarele mele sunt politicoase, stau mult și li se rupe inima când le dau drumul din motive personale... Vrei să-ți arăt ce frumos se poartă jupâneasa mea, pe care o am numai de două luni?... Sun — și vine numai decât.

După câteva minute.

— Vezi că nu vine?

— Probabil că n'am apăsat destul... Sun mai tare.

Trec cinci minute.

— Nu este tocmai cum spui tu... Poți s'astepți mult și bine... Le cunosc eu.

— Nu se poate.

N'apucă stăpâna să sune din nou, și apare servitoarea, cu părul încâlcit, cu șorțul plin de var, cu mâinile lăsând stalactite de săpun pe covor.

— Ce-i asta, Iulișca?!

— Ce să fie!

— Cum ce să fie?!... De ce nu vii imediat?... Și cum te prezinți în halul acesta, — mai ales când știi că am musafiri?!

— Dacă dai se speli, se calci, se verueșți bucătării, se fac bale po cățel, cum se fi altfel?... Dacă ai avea cap, ai judeca!

Don José

Turcia își va îndeplini obligațiile față de aliații ei

Ankara, 15 (Telor). — După părerea cercurilor politice turcești criza rezultată de pe urma ocupării Albaniei de către trupele italiene s'ar fi atenuat în mod sensibil datorită declarațiilor de Joi ale d-lor Daladier și Chamberlain.

In aceleași cercuri se afirma că în cazul în care aliații ei ar fi în pericol, Turcia nu va ezita să-și îndeplinească cu cea mai mare promptitudine obligațiile asumate și confirmate din nou de către președintele de consiliu în recenta sa cuvântare în fața parlamentului.

Tot în legătură cu situația internațională precară se arată că datorită convenției dela Montreux din 1936, Turcia este liberă, în cazul că ar rămânea neutră într'un eventual război, să îngăduie după voința ei, trecerea de vase de războiu ale forțelor beligerante prin Bosfor. Turcia are deci, în toate împrejurările, posibilitatea de a înlesni trecerea forțelor navale engleze și franceze în Marea Neagră și a celor rusești spre Mediterana.

Un credit de 2 milioane jumătate lire pentru apărarea națională a Turciei

Ankara, 15 (Rador).—Adunarea Națională a votat un credit suplimentar de 2 și ½ milioane lire turcești pentru apărarea națională.

Noul Rege al Iracului, în vârstă de 4 ani